

Commissie voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering

Vlaams Parlement | Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin & Armoedebestrijding

Woensdag 17 januari 2024

1. HISTORIEK & KRIJTLIJNEN

Opgroeien

Agentschap Opgroeien & radicalisering

- Korte historiek en continuïteit...;
- Aantal krijtlijnen binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;
- Accenten en speerpunten binnen het agentschap Opgroeien;
- Concrete bevindingen en ervaringen met doelgroepen;

Beleidsdomein WVG – Opgroeien... historiek (2015...)

- Begin 2015 – Commissie ad hoc voor de bestrijding van radicalisering;
 - ‘tijdelijk’ – liep tot 2019;
 - Permanente opvolging voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – gecoördineerd binnen het beleidsdomein;
 - Acties op niveau van de toenmalige agentschappen Kind&Gezin en Jongerenwelzijn;
- 27 mei 2015 – Resolutie betreffende de bestrijding van radicalisering
- Actieplan ter preventie van radicaliseringsprocessen die kunnen leiden tot extremisme en terrorisme Eerste rapportage - oktober 2015;
- Actieplan – geactualiseerd in 2017;
- De acties in het actieplan werden voor wat betreft het agentschap Opgroeien na 2019 opgenomen in beleidsnota's, BBT en geactualiseerd in het regulier beleid van het nieuwe agentschap Opgroeien –
- Continuïteit;

Krijtlijnen binnen WVG – Opgroeien (2019-2024)

Beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en BBT's:

“We participeren in de Lokale integrale veiligheidscellen en ondersteunen de lokale besturen in de uitbouw van hun regierol in een gecoördineerde aanpak van radicalisering. Door het werken met referentiefiguren en specifieke projecten binnen het private aanbod in de jeugdhulp bouwden we de voorbije periode ook een alerte aanpak inzake radicalisering uit. Vanuit die referentiefiguren participeren we aan de lokale integrale veiligheidscellen voor een gecoördineerd optreden inzake radicalisering. We werken mee aan de uitbouw van een visie en kaders rond informatie-uitwisseling en afstemming met betrokken actoren ten einde een gecoördineerde aanpak van dit thema te realiseren zonder daarbij onze finaliteit binnen de jeugdhulp uit het oog te verliezen.”

Agentschap Opgroeien specifiek...

“We participeren in de Lokale integrale veiligheidscellen en ondersteunen de lokale besturen in de uitbouw van hun regierol in een gecoördineerde aanpak van radicalisering. In het raam van het ontwikkelde decretaal kader voor de lokale integrale veiligheidscellen in Vlaanderen nemen we onze actieve rol verder op in functie van de afstemming van trajecten inzake radicalisering. We continueren onze werking met referentiefiguren en evalueren projecten opgezet in het raam van de strijd tegen radicalisering. Ook in 2023 maken we werk van het actueel houden van afspraken en processen en nemen aanpassingen op in het ontwikkelde draaiboek.”

2. ACCENTEN & SPEERPUNTEN

Opgroeien

Agentschap Opgroeien – accenten, speerpunten

Preventie als speerpunt – preventieve gezinsondersteuning

- Huizen van het Kind van bij het begin als belangrijke actor;
- Lokaal sensibiliseren;
- Opvoedingsvragen en ondersteuning ouders, kinderen en jongeren;
 - Aandacht voor polarisering/radicalisering;
 - Cultuursensitief handelen;
- Opvoedingslijn bijkomend ondersteund – aandacht binnen reguliere werking;
- Lotgenotengroepen
- Lokale teams 'Kind&Gezin' (eigen dienstverlening) – participatie aan LIVC i.s.m. lokale besturen;

Agentschap Opgroeien – accenten, speerpunten

- Een permanent geactualiseerd draaiboek cf. versie augustus 2022 en update maart 2023;
- Met concrete informatie, projecten, aanspreekpunten en processen;
- Continuïteit van projectgroep radicalisering/polarisering met regionale aanspreekpunten binnen het agentschap Opgroeien:
 - centrale opvolging uitvoering actieplan
 - aanbieden forum voor de opvolging van concrete dossiers waarbij sprake is van radicalisering
 - schakel naar externe contacten inzake radicalisering
 - beleidsimplementatie op vlak van radicalisering en polarisering binnen Opgroeien
 - regelmatige contacten onderhouden met de regionale aanspreekpunten radicalisering (referentieconsulenten)
- Opvolging en participatie binnen beleidsdomein WVG en Vlaams platform radicalisering;

Agentschap Opgroeien – accenten, speerpunten

Voorbeelden van concrete, recente initiatieven:

- Participatie aan de ontwikkeling van een ‘Vraag en antwoord’ fiche met overzicht van interbestuurlijke procedures en relevante actoren bij de terugkeer van minderjarigen uit oorlogsgebied (Syrië/Irak) in samenwerking met Binnenlands Bestuur, OCAD, Federale politie, parketten,
- Kennis- en ervaringsdeling door het team sociale dienst jeugdrechtbank Brussel door presentatie op Vlaamse infonamiddag over terugkeerders uit IS-conflictgebied (georganiseerd door Binnenlands Bestuur).
- Interview ‘Samenwerken om kwetsbare jongeren een toekomst te bieden’ met Jess Vanderhoydonc (regio Limburg) over de deelname van consulenten aan LIVR-R (op website radicalisering Vlaanderen gepubliceerd)
- RAN studiebezoek (13.12.2023) - Belgische aanpak m.b.t. adolescenten terugkeerders (internationale delegatie ontvangen samen met VVSG)

3. BEVINDINGEN & ERVARINGEN

Opgroeien

Concrete bevindingen en ervaringen

- Terugkerende kinderen en moeders
- Ruime ervaring op basis van 34 dossiers (met mandaat/maatregel) sinds 2017:
 - Ontwikkeling van goede praktijken in samenwerking met partners (parketten, OCAD, lokale besturen, federale politie, jeugdhulpactoren, ...) = “learning journey”
 - Maatwerk: noden van kind centraal
 - Jonge kinderen (overwegend onder 6 jaar), slechts 2 terugkeerders ouder dan 12 jaar
 - Allen gerechtelijke vorderingen verontrusting (VOS) -> gerechtelijk om infoflux tussen federale veiligheidsdiensten en Justitie en Jeugdhulp te realiseren
 - Draaiboek wordt aangepast aan voortschrijdende inzichten
 - Nieuwe Q&A
 - Belang van link met geestelijke gezondheidszorg (bijv. Solentra).

Concrete bevindingen en ervaringen

- Minderjarigen > 12 jaar;
- Vlaanderen sinds de 6de staatshervorming bevoegd voor jeugddelinquentierecht;
- Weerslag in de verwijzingen naar 'terromisdrijven' in het decreet jeugddelinquentierecht;
- Mandaat op basis van vordering 'jeugddelict';
- Binnen het jeugddelinquentierecht is het openbaar ministerie en jeugdrechter;
- Afspraken binnen de gemeenschapsinstellingen – linken naar LTF en LIVC via 'information-officer';
- Ondersteunende initiatieven inzake radicalisering en 'tegendiscours' (initieel projectmatig);
- Ervaringen 2023:
- Overleg met OCAD en directie gemeenschapsinstellingen 18 januari 2024.

4. ONTWIKKELINGEN

Opgroeien

Ontwikkelingen...

- Blijvend belang preventie – ook een plek in ‘Vroeg & Nabij’;
- Lokale samenwerking binnen LIVC;
- Permanent actualiseren van de afspraken en kennis binnen Vlaamse context;
- Belang van lokale samenwerking, maar ook met gespecialiseerde zorg: bijv. aandacht voor geestelijke gezondheidszorg;

Bedankt voor uw aandacht.